

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Aczél Kovách Tamás

Szerző:

Sok száz üres hely az ipari iskolákban

Egész Hírlap!

1962. jún. 23.

A budapesti üzemek gondjai — Szélesre tárt kapuk — Újabb javaslatok a fővárosba áramlás mérséklésére

A csepeli iparitanuló-iskolában az idén *nyolcvan osztályban* oktatták a fiatalokat.

— Az ősszel már száz osztályt szeretnénk nyitni, *annyira megnöttek az üzemek igényei* — mondja Bozsó Pál igazgató.

Budapesten a tavalyinál *kétszerrel több* fiút akarnak felvenni ipari tanulóknak. De *honnán* toboroznak ennyi fiatal?

Bejárók, felköltözők

A tanárok mutatják az új marós-tanulók adatait. *Részben a fővárosban laknak, részben a környéken.* Többen azonban távoli megyékből jelentkeztek. Borbély József például *Tiszamogyorósról.* A szülők kötelezettséget vállaltak, hogy *három évig gondoskodnak* gyermekük megfelelő *szállásáról a fővárosban.*

Megilletődött legény lép a szobába. Tizenhat éves, lakatosnak jelentkezik.

- Hol lakik?
- *Rokonnál, Gyálon.*
- Gyálon járt iskolába is?
- *Nem, Pálmonostoron...*

Huszonketten voltunk az osztályban, öten maradtak közülünk otthon.

Azután még elmondja: *szülei is hamarosan Gyálra költöznek, hogy a fővárosban vállaljanak munkát.*

A kovács, az öntő és a többi „meleg” szakmában már megtörténtek a felvételek, *Csak vidékiek* jelentkeztek, akiket otthonban helyeznek el. *Ezekre a pályákra hosszú évek óta nem mennek pestiek.*

Kevés az esztergályos

A többi szakmában még várják a jelentkezőket. Eddig ugyanis az iskolában *a helyeknek csak körülbelül 60 százalékát töltötték be!* Vegyipari munkásnak a tervezettnék a felét vették fel; lakatosnak, esztergályosnak 100—100 fővel kevesebbet; marósnak a tervezettnék csak a *harmadát.*

— *Sajnos, tavaly is 250 hely betöltetlen maradt* — jegyzi meg az igazgató.

Pedig a gyárakban *kevés a forgácsoló munkás.* Csepelen, de a Váci úti üzemek kapujában is állandó tábla látható: *esztergályost keresünk!*

Miért nincs elég jelentkező?
— *Néhány éve még az esztergályos volt a divatos szakma a fiúk között* — válaszolja lipcsei Béla tanár. — *Most a műszerész-pályát kapták fel.* Sok gyerek, de sok szülő is nem ismeri a forgácsoló szakmákat. Nem ismerik a kereseti lehetőségeket sem. Vannak

esztergályos-tanulók, akik az utolsó félévben megkapják a 800—900 forintot és találko-

tam olyanokkal is, akik az iskola után már az első évben 1800 forintot kerestek.

Négyezer vidéki fiú

Nemcsak Csepelen, hanem más iskolában is vannak még betöltetlen helyek. Főként *egyes szerelő és építő szakmákban.* Ennek nem kizárólag az a magyarázata, hogy a pestiek vonakodnak egyes pályáktól. Ha számba vesszük azokat, akik a fővárosban az idén fejezték be az általános iskolát, s nem tanulnak tovább, valamint azokat, akik tavaly otthon maradtak, a Munkaügyi Minisztérium adatai szerint, *még akkor is körülbelül négyezer fiút vidékről kell felhívni,* hogy teljesíthessék a tavalyinál lényegesen magasabb felvételi tervet.

Vagyis az ipari iskolák *szélesre tárják a kapukat a fővárosba áramlás előtt.* A vidéki fiúk közül ezerkétszázat otthonban helyeznek el. És a többi kétezernyolcszáz? Vagy rokonnál, vagy albérletben száll meg. (Valójában csak *ágyat bérel.*) Három év múlva azután a *négyezer (vagy több) fiúnak megfelelő lakásról kell gondoskodni a fővárosban.*

Amíg Budapesten van az ipar fele és az üzemek igénye jóval nagyobb a fővárosi jelentkezők számánál, elkerülhetetlen, hogy vidékről toborozzanak. *Hogyan lehet akkor legalább mérsékelni a feláramlást?*

Lányok és szakmák

Sokat várnak attól, hogy a *lányok nagyobb arányban tanulnak szakmát.* Csepelen esztergályosnak, marósnak is jelentkeztek lányok, de a legnagyobb lehetőség a *műszerész-pályán van.* Sajnos, az üzemek az idén is az indokoltnál több fiút vettek fel műszerésznek, s ezzel fiúkat vontak el más szakmáktól. Többet tehetnek az *általános iskolák is,* hogy felkeltsék az érdeklődést az elhanyagolt pályák iránt, hogy megismertessék a különféle lehetőségeket.

Ujabbban sokan javasolják, hogy a *fővárosi üzemeknek vidéki fiatalokból főként a vidéki iskolákban képezzenek munkásokat,* a szülői házhoz közeli üzemekben, vagy vidéki intézetekben. Egyáltalán nem közömbös ugyanis, hogy tizenöt, vagy tizennyolc éves

korukban kerülnek-e Budapestre. A tanulóotthonokban megfelelően gondoskodnak a fiúkról. De a serdülő korban az *albérlet elfogadhatatlan környezet.* A nevelők elmondják, hogy a rokonok sem törődnek kellően a fiatalokkal. A javaslat megvalósítása sok akadályba ütközik, mégis érdemes megfontolni.

Mindenekelőtt a tanulók egészséges fejlődésének biztosítása indokolja. De Budapest zsúfoltságának enyhítése szempontjából sem közömbös, hogy négyezer (vagy több) fiatal három év múlva érkezik csak a fővárosba.

Aczél Kovách Tamás